

על הפרק

בתחילת שנת 1991 התחלנו בפעולות להפחתת עודף השומן, אשר כללו:

- הורדת מחיר השומן ליצרנים והעלאת מחיר החלבון.
- שינוי אינדקס הטיפוח, בהתאם.
- שינוי תמחור המוצרים בתעשייה מיחס של 40:60 חלבון:שומן ליחס של 30:70, השיג את מטרתו בצורה יוצאת מהכלל טובה: ההפרש בצריכה בסל המוצרים שבפיקוח (המוצרים שקובעים את המכסה), בין הצריכה בליטרים על פי חלבון לבין צריכת ליטרים לפי שומן, ירד מ-115 מיליון ליטר בשנת 1990 ל-44 מיליון בשנת 1991, וצפוי להגיע ל-20 מיליון ליטר בשנת 1992.

מכל הפעולות שנעשו, הפעולה בעלת ההשפעה הגדולה ביותר והמהירה ביותר היא הפעולה של שינוי התמחור בתעשייה. לפעולה זו היתה השפעה מכרעת בשינוי אחוז השומן בסל המוצרים שבפיקוח מ-2.72% שומן בשנת 1990 ל-2.92% שומן בשנת 1991, וצפוי להגיע ל-3.02% בשנת 1992.

יש לזכור, שכל פעולה של שינוי יחס התמחור בתעשייה בכיוון של הוזלת מחירי המוצרים עתירי השומן, מביאה מיד לייקור המוצרים עתירי החלבון, כך שהפעולה לצמצום עודף השומן מושפעת משני הגורמים, הוזלת השומן מצד אחד וייקור החלבון, מצד שני.

ועדת הרכיבים, אשר מלווה את תוצאות הצעדים שנקטו, ראתה צורך לשנות את יחס התמחור בתעשייה ל-35:65 חלבון:שומן, כדי למנוע מצב של מחסור בשומן, שהיה יכול להיווצר באם לא היו ננקטות פעולות.

מוכרחים לציין ולהבהיר, שכל עוד יחס התמחור בתעשייה לא הגיע ל-50:50 חלבון:שומן, השוק מעדיף לצרוך יותר חלבון מאשר שומן ורק הפעולה של הוזלת השומן וייקור החלבון מביאה לאיזון בצריכה. במלים אחרות, רק במצב של תמחור 50:50 חלבון:שומן ואיזון בביקושים בין שומן וחלבון, יש לגשת לשינוי התמחור ליצרנים ובעקבותיו את אינדקס הטיפוח.

כרגע אנחנו **רחוקים מאד** ממצב זה של איזון הביקושים בתמחור של 50:50.

השפעת הפעולות שנקטו הביאו לעודף שומן קטן של 600 טון בסל המוצרים שבפיקוח, אך לחוסר שומן בסל המוצרים של החלב החרגי. לכן, מועצת החלב קיבלה על עצמה לייבא שומן כדי לאפשר ליצרנים המקומיים לייצר את כל המוצרים שהשוק דורש, כולל המוצרים שבחלב החרגי. האפשרות של ייצור השומן החסר למוצרים שלא בפיקוח על ידי רפתני ישראל היה מביא לעודף חלבון, שלא היה מה לעשות בו והיה צריך לייצא אותו **בהפסד גדול יותר**.

דניאל פרי

תמונת השער: עונת קציר התירס לתחמיץ בעיצומה. בשנים האחרונות השתכלל והתמסד מאד אופן האיסוף והשימור של ירק להחמצה. כבר לא קומביין בודד פה ושם, אלא ריכוז ציוד כבד רב העובר משדה אחד למשנהו לביצוע המשימה –להבטיח מספוא באיכות גבוהה ובשפע להאבסת הבקר במשך כל השנה. צילמנו בבור התחמיץ בקב' יבנה ובשדות התירס, המושקים בקולחין.